GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Joi'a si Duminec'a, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2 1/2 galbini mon. sunatória.

Anulu XXXIX.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 61. Brasiovu 20|8 Augustu 1876.

Brasiovu in 18/6 Augustu 1876.

Interessulu pentru cele ce se petrecu in Turci'a este si la noi in tiéra destulu de mare si viiu. Press'a transilvana in specialu a constatatu, ca precandu in laintrulu tierii nu se intempla mai nimicu ce ar' merita o mai mare atentiune si in timpu ce affacerile interne ale statului iau unu mersu fórte incetu, tóte privirile suntu atientite asupra eveniminteloru din peninsul'a balcanica.

Sperantiele si temerile, simpathiile si antipathiile popóreloru austro-ungare combatu si ele in rondu cu soldatii serbi si cu basi-bozucii turci la malurile Drinei si ale Moravei. Fie-care simte ca pe campulu de lupta serbo-turcu se va decide cevasi ce va avé o mare si poternica influintia asupr'a desvoltarii lucruriloru in internulu monarchiei austro-ungare.

Si trebuiesce óre se o mai spunemu, ca astadi se combatu in Turci'a totu acele principii, cari suntu decidietóre si in viéti'a de statu austro-ungara, principiulu de suprematia si de libertate natiunala?

Se nu ne facemu illusiuni. Amu trebuí se consideramu de o mare nefericire pentru caus'a cea drépta si santa a popóreloru orientale, de cari ne tienemu si noi, déca s'ar' implini dorintiele suprematistiloru, déca ar' succede Turciei a face se ingenunchie Serbi'a din nou naintea selbatecului musulmanu, déca stindartele semilunei ar' falfaí din nou de pe murii cetatiloru serbe. Nu póte fi nici o dubietate ca acea dorintia malitiósa provine numai din neimpacabil'a ura catra totu ce nu este de faptur'a si asemenarea suprematistiloru, din reau'a tendintia de sugrumare a vietiei individuale la popórele, cari prin vitregimea sórtei gemu inca sub asupririle unei dominatiuni straine interesseloru si aspiratiuniloru loru.

Amu vediutu catu de bine au caracterisatu ministrii anglesi esceptional'a situatiune a monarchiei nóstre dualistice in faci'a intemplariloru orientale. Astadi trebuie se constatamu cu placere, ca in urm'a agitatiuniloru continue in sinulu poporului anglesu pentru caus'a crestina in orientu a facutu guvernulu anglesu unele declaratiuni categorice in parlamentu, din cari se vede, ca Angli'a nu voiesce nicidecum reu popóreloru crestine, ca din contra ea tiene de santa si legala lupt'a loru pentru libertate si natiunalitate. Se nu créda nimenea dise ministrulu Disraeli, ca guvernulu anglesu ar' fi atatu de nesimtitoriu pentru postulatele dreptatii si ale umanitatii, incatu se voiésca inadinsu sustienerea statului turcescu. Politic'a anglesa tinde la sustienerea propia a Angliei si a interesseloru ei, ér' nici-decumu la sustienerea Turciei.

Tóta lumea culta s'a declaratu in favorulu causei luptatoriloru pentru emanciparea natiunala si din tóte semnele se póte deduce, ca poterile europene nu voru concede cá se i se iá Serbiei cevasi din pamentulu ce l'a dominatu séu din drepturile de cari s'a bucuratu pana acuma, fia apoi resultatulu campaniei ori-care ar' fi. Tacandu de Russi'a, vedemu in insasi atitudinea monarchului nostru, care a tramisu gratulatiunile cele mai calduróse principelui Milanu cu ocasiunea nascerei fiiului seu, a micului principe serbescu, ca nici Austro-Ungari'a nu va suferí o nóua aservire a Serbiei.

Inse cu tóte ca Russi'a nu face nici unu pasu spre a satisface sperantieloru Serbiei, sarindu cu arm'a in mana in ajutoriulu ei, cu tóte ca domnesce o tacere profunda in cabinetele mariloru poteri, ér' contele de Andrássy are voia si timpu a calatorí la Bayreuth in Bavari'a spre a asistá la spectacolole theatrale arangiate de vestitulu componistu germanu Wagner in onórea imperatului Germaniei, — situatiunea militara a Serbiei inca nu este atatu de desperata, incatu se nu aiba a alege decatu intre capitulatiune séu nóue desastre. „Murimu mai bine 'n lupta cu totii, decatu se capitulamu pe vechiulu nostru pamentu". Acést'a este astadi firm'a decisiune a luptatoriloru pentru liberarea natiunala.

Astadi se serbà aci diu'a nascerii Maiestatii Sale imperatului si regelui apost. Franciscu-Iosifu I in basericele tuturoru confessiuniloru, facia fiendu tóte auctoritatile militari si civili.

Dela adunarea generala a Associatiunei transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu tienuta la Sibiiu, in 10, 11 si 12 Augustu n. 1876.

I. Acea adunare a fostu un'a din cele mai memorabili in acesti 15 ani din urma; ea ar' fi meritatu se-si aiba pe stenografii sei, precum avuse cea dela Brasiovu, cá asia nu numai lucrarile sale luate in sensulu strinsu alu cuventului, déra si decursulu toturoru discussiuniloru, spiritulu ce a dominatu in trensele, apoi si modulu cu care au fostu primiti membrii esterni de catra confratii loru dela Sibiiu, se ajunga la cunoscinti'a publicului celui mare mai curendu si mai exactu decatu se intempla acumu. Actele principali ale adunarei se voru publica in organulu Associatiunei, adeca in Transilvani'a, inse nu dintr'odata, ci numai successive, ca-ci nu sufere angustimea spatiului; apoi si atunci noi scimu catu suntu de macre protocóllele séu processele verbali luate in adunari de acestea, in care din caus'a scurtimei timpului se desbatu adesea cestiuni essentiali, care n'au fostu prevediute in programa, numai cá in trécatu, in fug'a mare, éra alte-dati in urmarea vreunei neintielegeri se perdu scumpele óre cu declamatiuni, alu caroru coprinsu era cunoscutu mai de inainte la tóta lumea, séu care nu-si avea nicidecumu loculu, ca-ci se abatea dela cestiune. Lucruri de acestea nu prea incapu in processele verbali.

In diu'a de antaiu 10 Aug. n. s'a lucratu conformu programei. Acea di se póte considera cá Iubileu de 15 ani alu Associatiunei nóstre. Acésta -si luase inceputulu activitatiei sale in an. 1861 la Sibiiu, precursese diverse regiuni ale patriei, precum „Tiér'a" Bârsei, a Hatiegului, tienutulu Tarnaviloru (Blasiu), Muntii apuseni (Abrudu), Alb'a, Clusiu, Gherl'a, Cetate-de-pétra, Tiér'a Oltului, (Fagarasiu), Naseudu, Dev'a, Reginu etc.; era tempulu cá se se intórca de unde plecase, si cu acésta ocasiune se-si faca monographi'a sa, se-si dè sam'a de trecutulu seu, se-si aduca amente de urditorii si fundatorii sei, se comunice si generatiunei june impregiurarile intre care s'a nascutu ea, difficultatile cu care a luptatu, periculele de care a fostu incungiurata in totu cursulu vietiei sale. Acelu studiu retrospectivu -lu facù dn. presiedinte si consiliariu de curte Iacobu Bologa in discursulu seu memorabile cu care deschise siedintiele, inse asia, ca condusu de tactulu propriu acestui barbatu, se oprí la unu stadiu, dela care inainte avea se complinésca restulu fia-care ascultatoriu — mai alesu barbatii matori si betranii — fia-care in memori'a loru. Dn. professoru Dr. Grig. Silasi a datu in respunsulu seu expressiune sentiementeloru de care era petrunsa adunarea. Dupa-ce ne mutaramu din sala in s. baserica, dn. parochu Zach. Boiu in oratiunea sa panegirica tienuta memoriei immortale a primului presiedente Archiepiscopu si metropolitu Andreiu br. de Siagun'a, enumerandu meritele acestuia, dete totu-odata se pricepemu, preste ce munti de difficultati avusera a trece romanii pana se-si castige, fia si numai acestu simplu dreptu de reuniune pentru progressu in cultura si inaintarea literaturei nóstre. Ceea ce nici-unulu dintre cei trei oratori n'au aflatu la loculu seu cá se spuna este, ca gubernulu din 1861 inca -si frementase mintea sa mai multu tempu, pana se se induplece a supune si a recomenda Monarchului statutele — chiaru si modificate — la prea inalt'a confirmare. Austri'a inca totu nu credea ca se afla in epoc'a in care ea trebue se lase cursu liberu civilisatiunei si se nu se mai lungéscà indesiertu in calea popóraloru pline de viétia si decise a inainta in cultura cu ajutoriulu limbei loru nationale. Au trebuitu se mérga cativa barbati curagiosi, cari se dica barbatiloru de statu ai Austriei: „Se ve fia rusîne a ve teme, ca limb'a lui Schiller, Gôthe, Herder, care este a celoru 42 de milióne de germani, va fi vreodata eclipsita de limb'a dacoromanésca, séu ca dv. ati mai vrea, cá poporulu acesta se adópte érasî literatur'a slaviloru, cá in epoc'a nefasta a lui Cirillu si Methodiu?" Acestu rationamentu -si avù efectulu seu si statutele se confirmara talia qualia.

Dupa constituirea adunarei prin alegerea domniloru professori I. Moldovanu, Gr. Silasi si a notariului publicu Horsia de notari se incepura lucrarile meritórie.

Reportulu usitatu alu secretariului II, insocitu de propunerea acestuia pentru prefaceri essentiali in editur'a fóiei „Transilvani'a", precum si reportulu laboriosului cassariu, alu veteranului nostru demnu de stim'a toturoru, a urmatu la ordinea dilei conformu programei; totu asia si alegerea comissiuniloru provediute in aceeasi, precum si propunerea dlui protop. I. Popescu de a se infiintia odata, dupa asteptare de atati ani, cele trei sectiuni scientifice, adeca philologica, istorica si cea de sciintiele naturali, prevediute si adoptate (in theoria) de catra adunarile generali inainte de acésta cu mai multi ani, in fine, una alta propunere a dlui professoru Comsia relativa la revisiunea unui regulamentu speciale destinatu a inainta cele dóue scopuri ale Associatiunei transilvane puse in fruntea statuteloru sale, s'au transpusu cá totu-deauna la comissiunile respective spre ale prepara pentru discussiune in siedintia plenaria.

Acestea tóte au cursu dupa esirea dela Parastasu, carele fù celebratu de catra Excel. S'a domnulu archiepiscopu si metropolitu Mironu Romanu assistatu de sacerdotii sei si de chorulu catoruva cantareti din cei mai buni cati se voru fi aflandu pe la basericele cathedrali romanesci, cu care ocasiune ni se dete érasi proba nóua despre

immens'a differentia intre cantarea pe nasu si intre cea plina din peptu, inaltiatória de spirite.

Unu prandiu comunu frugale mai multu inprovisatu, la care era adunate preste una suta de persóne, dete presiedentelui Associatiunei dorit'a ocasiune de a ridica primulu toastu pentru fericit'a, gloriós'a si indelung'a viétia a Maiestatei Sale domnului si monarchului nostru F r a n c i s c u I o s i f u I, a Consórtei Sale auguste, a junelui Cesare si clironomu alu corónelori si a intregei Familii imperatesci. Dupa unele toaste ce se mai ridicara in numele celoru adunati, cumu pentru archipastori si presiedente, pentru insasi Associatiune si comitetulu seu, óspetii deschisera cale larga la diverse inchinaturi, unele pline de meduva si simbure, altele cumu a datu Ddieu.

Déra déca a potutu fi ceva ce se póta recrea pe membrii adunarei dupa lucrari seriόse si in parte funebre, apoi acel'a fù concertulu din acea séra, datu in sal'a teatrului si reusitu preste asteptarea celoru mai buni critici in artea musicale. Sibiiulu are publicu amatoru de musica mai numerosu decatu ori-care alta comuna urbana, din Transilvani'a. Tóte locurile din teatru era ocupate, multe persóne distinse s'au intorsu acasa din lips'a biletelorn. Noi suntemu prea pucinu competenti a judeca despre acestu successu, de aceea ne provocamu simplu la recensiunile laudatórie ale diarieloru germane din Sibiiu. Nu amu face acésta intre alte impregiurari, amu spune numai ca: a fostu si unu concertu; dupa-ce inse 5 din 10 numeri era piese romanesci; dupa-ce una din damele nóstre tenere a conlucratu in modu asia de eminente la deplinulu successu, si dupa-ce recensentii germani -lu admira pe acesta, datori'a nóstra de publicisti romani este cá se comunicamu incai judecat'a loru. Nu ni s'a permissu a numí pe dómn'a care a executatu cu atata doiosiia N u e s t e a s i a si S t e l u ț i 'a, precum si partea duettului din oper'a T r o v a t o r e cu rara precisiune si claritate de voce, asia nu ne remane alt'a, decatu se reproducemu mai la vale Anuntiulu intregu alu acelui concertu, in care au conlucratu artisti renumiti cá dn. L. Wiest dela Bucuresci si dn. C. Raverta, primu-tenoru dela oper'a locala. Toti amatorii de musica au gratulatu dlui Wiest pentru surprindietóri'a executare a pieseloru romanesci pe violina, éra candu audiramu D o i o c h i dela d. C. Raverta, adeca vocea romàna din gura italiana, si dupa duettulu cantatu cu dómn'a — *), applausele generali a le acelui publicu alesu si elegante nu mai voiá se incete **).

---

*) Déca Dtale nu'ti este permissu a numí pe dómn'a care a partecipatu la acelu concertu, o voiu numí eu: este dómn'a Ann'a I. Moga, fiic'a dnului consiliariu J. Bologa. Correctorulu „Gazetei".

**) Anuntiulu de Concertu a fostu acest'a:

„Concertu

in favórea fondului Associatiunei transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu, cu concursulu celebrului artistu, domnului **Louis Wiest** din Bucuresci si a domnului **Carolu Raverta,** primu-tenoru dela Oper'a d'aici.

PROGRAMU:

Partea I.

1. Overtur'a la oper'a: „Guilelmu Tell" de Rossini, esecutata de Orchestru.
2. „A la stella confidente", Romantia de Rohandi, esecutata de C. Raverta.
3. Fantasia din oper'a: „Ugenoți" de J. Meyerbeer, compusa si esecutata de d-nulu L. Wiest.
4. a) „Nu este asi'a", Romantia de Tito Mateiu,
   b) „Steluti'a", Romantia de D. Florescu, (esecutate de d-n'a ***).
5. „Steu'a Danubiului", fantasia asupr'a canteceloru nationale romane, compusa si esecutata de domnulu L Wiest.

Partea II.

6. Overtura la oper'a: „Oberon" de C. M. Weber, esecutata de Orchestru.
7. „Doi ochi", Romantia de G. Ventur'a, cantata de domnulu C. Raverta.
8. a) Elegia pastorala si variatiuni, esecutata pe monocordu,
   b) „Cantionet'a renduneleloru de peste Oltu", Burlesca, ambe compuse si esecutate de d-nulu (L. Wiest).
9. Duetu din oper'a: „Trovatore" de Verdi, esecutata de d-nulu C. Raverta si d-n'a ***
10. a) Legea nationala romana:
    b) Hor'a Severinului,
    c) Hor'a de buna diminétia,
    d) Hor'a de primavéra,
    e) Breu din Campulungu, (Colectiuni din cantecele populari romane, esecutate de domnulu L. Wiest).

Acompanementulu pe Piano l'au primitu dlu J. POHL, dirigentele operii d'aici si dlu JULIU WIEST."

Brasiovu 7/19 Augustu 1876.

Vieti'a interna in monarchi'a austro-maghiara este inca totu amortita. Resbelulu din apropiare absórbe tóta atentiunea si nabusiesce ori-ce manifestatiune referitória la cestiunile interne. Si nu este mirare, pentru ca erumperea acelui resbelu a pusu pentru unu momentu sub intrebare si esistinti'a acestei monarchie, care potemu dice, ca cu privire la nemultiumirea poporatiuniloru din sinnulu ei inca se afla aprópe in aceleasi conditiuni, cá si Turci'a. Pretinsele victorii ale armeloru turcesci au facutu inse se se mai incaldiésca pucinu animele dualistiloru nostri, caror'a le place deja a crede, ca de asta-data pericolulu a trecutu pre la spatele loru, fora cá se-i atinga. Pentru aceea vedemu, ca ici-colea totu se mai ivesce pucina miscare interna. Asiá d. e. deputatii dietali dintr'o parte si alta a monarchiei, sciindu ca se apropia deschiderea sessiunei, au inceputu a mai cercetá pre alegatori si a sulevá de nou cestiunea de impacatiune intre unguri si nemti. Unii pledéza pentru uniunea personale sub cuventu, ca conditiunile nouei impacatiuni sunt neacceptabile. Va se dica nevoile de acasa s'au nabusitu numai pana candu a trecutu prim'a unda a pericolului ce amenintiá monarchi'a; acum ele au inceputu a-si redicá de nou capulu, inse dupa parerea nóstra este pré de tempuriu, pentru ca pericolulu n'a trecutu inca; evenimentele se mai potu inca desvoltá asiá, incatu Austro-Ungari'a totu se nu scape de ce s'a temutu.

— Cu privire la processulu de pressa, intentatu diariului „Kelet" de judele Basiota, despre care amu facutu mentiune in numerulu precedentu, cetimu in acelu diariu, ca corespondintele seu, care a inculpatu pre dlu Basiota, „ca a violatu in modu flagrantu sanctitatea libertatii personale", va luá insusi responsabilitatea pentru acea invinovatire, si spera, ca tribunalulu de jurati va dovedi mai mare interessu intru aperarea libertatii personale, care este un'a dintre garantiele constitutiunali, decatu se vede ca dovedescu auctoritatile chiamate a veghiá immediatu asupra acelei libertati. Acestu corespondinte cu numele „Dixi", care apelléza la date si fapte, se vede ca vrè numai se sparia, inse nu credemu, ca dlu Basiota se se sparie asiá usioru.

Precandu scirile electrice ne comunica, ca muntenegrinii au reportatu o stralucita victoria asupra unui corpu de armata turcescu de 20 mii feciori, batandu-lu la K u c s i cu deserversire, luandu-i munitiunea, armele si proviantulu si alungundu remasitiele óstei sfarimate pana la Podgoriti'a — pre atunci turcii si amicii loru nu mai incetéza a buciná in lumea larga, ca principele Milanu s'a rogatu dejá de dlu Andrássy, cá se mediulocésca pacea, ca ministeriulu lui Ristici va trebui se demissioneze si in loculu lui se vina unu nou ministeriu in frunte cu Magazinoviciu, care este capulu partitei de pace. Ba se dice inca, ca guvernulu serbescu a facutu deja propuneri la Constantinopole pentru negotiatiuni, fora cá se intrerumpa operatiunile de resbelu. Totu-odata Turci'a pune a priori urmatóriele conditiuni: 1. Turci'a se aiba dreptu de ocupatiune in Serbi'a; 2. Militiele serbesci se se desfiintieze; 3. Se intre érasi in vigóre acelu punctu alu tratatului de Parisu, dupa care Serbi'a va avé se tiena numai 4500 de soldati, cá armata regulata.

Lucrurile nu stau inse tocmai asiá de reu, precum le place turcomaniloru a le presentá. Serbii si muntenegrinii sunt resoluți a se luptá pana la finitu. Dér cine ar si crede, cá armat'a serbésca de 100 mii feciori, cari n'a intratu inca in focu, se se inchine fora versare de sange? — Dovéda despre acést'a ne ofera intre altele impregiurarea, ca bulletinulu, prin care se aduce la cunoscinti'a poporului nascerea primu nascutului fiiu alu principelui Milanu, dice intre altele: „Acestu copilu este garanti'a bunului succesu alu santei nóstre cause. Cerìulu se ajute tatalui seu, cá oper'a cea mare ce a inceput'o, se o póta fini bine, pentru cá se lase fiiului seu de mostenire o Serbia tare si libera!"

Alte sciri mai spunu, ca armat'a serbésca ar face dejá pregatiri pentru iérna, voindu a indelungi resbelulu pana candu gerulu se va urcá la unu gradu mare, cá asiá se faca incapaci de lupta tóte ajutoriele de trupe, ce Turci'a le-a contrasu din Asi'a si le-a capetatu din Egiptu; deórace soldatii din acele parti caldurόse nu voru fi in stare a suportá frigulu din partile nóstre.

Dupa unu telegramu din Parisu se vorbesce in cercurile politice, ca i n t r e T i a r u l u R u s s i e i s i i n t r e i m p e r a t u l u P r u s s o - G e r m a n i e i s'ar' fi inchiaiatu o c l a u s u l a a d i t i o n a l a la c o n v e n t i u n e a s e c r e t a d e a l i a n t i a si a carui testu se crede ca se va publicá in curendu; unii afirma, ca cabinetele din Parisu si Londr'a deja ar' possede tecstulu conventiunei de aliantia.

Acestu tratatu ar' prevedé ca, in casu candu Serbi'a ar' esí victoriósa din lupta, se capete Bosni'a, ér' in căsu candu ar' fi invinsa, se i se mantiena statu quo ante bellum impreuna cu dinasti'a Obrenovici. Partea a dóu'a a tratatului se refera la convocarea unui congressu europeanu. Se afirma inse, ca Franci'a, Angli'a si Turci'a ar' fi in contra convocarii congressului. Ducele de Decazes ar' fi disu corpului diplomaticu, ca tienerea unui congressu e de prisosu si ca va notificá acést'a si cabineteloru europene. Se asicura, ca densulu crede justa si legala detronarea principelui Milanu, fara atingerea autonomiei si a integritatii Serbiei.

Scirea acést'a, ce ne vine din Parisu este din dóue puncte de vedere fórte insemnata. Antaiu pentru ca constata esistinti'a unei aliantie secrete intre Russi'a si Prusso Germani'a, apoi fiindu-ca nu vorbesce cu nici unu cuventu de participarea Austro-Ungariei la aceste intielegeri secrete. Va se dica prussulu si russulu facu aliantie in dosulu austriacului. Unde amu ajunsu cu politic'a cea mare a contelui de Andrássy, a carui'a organe nu mai incéta a tiené predici lungi asupr'a minuniloru ce se astépta inca dela conlucrarea in intielegere a poteriloru nordice, dela pretins'a aliantia austro prusso-russa? Francesii suntu patiti, ei nu au nici cea mai mica incredere in politic'a lui Bismark si se temu de planurile secrete ale politicei lui Gorciacoff numai contele de Andrássy, maghiarulu, se simte sicuru si fericitu in braciele colegariloru sei, a cancelariloru poteriloru nordice. —

— Cetimu in „Unulu p. Altulu": „Affacerea Crawley, care atata timpu a miscatu opiniunea publica, si care chiaru dupa caderea ministeriului Catargi-Florescu scandalisase represintatiunea nationala, prin pretentiuni cu atatu mai surprindietóre cu catu amintirea unei origine imorale trebuiá s'o tie mai in reserva, acésta affacere dicemu, in nóua fasa in care a intratu, si-a primitu naintea arbitriloru unde a fostu dusa o resolvere demna de spiritulu de dreptate si de moralitate care a spulberatu coruptiunea regimului trecutu.

Dupa infacisiarea inaintea arbitriloru, cari erau d. Bozianu din partea statului si Menelas Gherman din partea concesionarului, ivinduse divergintia intre arbitrii, cestiunea a fostu supusa decisiunii superarbitrului, d. Al. Cretiescu, presiedinte de sectiune la inalt'a curte de casatiune. Superarbitrulu uninduse cu consideratiunile d-lui C. Bozianu, si'a datu astadi sentinti'a, alu carui dispositivu este urmatorulu:

„D. Crawley si companie nu au dreptulu a cere la I Iuliu 1876 plat'a certificateloru ce li-s'au liberatu pentru lucrarile si aprovisionatiile facute pane la aretat'a di, déca valorea aceloru certificate n'ajunge la valórea de 32 sutimi, séu la sum'a de 10.608,000 lei."

(Sciri telegrafice). — Miscarea umanitara in favórea serbiloru ia proportiuni din ce in ce mai mari. Diariele ruse nu considera situatiunea Serbiei cá desperata. Generalele Fadejeff, despre care unele foi anunciasera c'ar' fi sositu la Belgradu si ar' fi avutu o intrevedere cu principes'a Natali'a, se afla la Peterhof. — Se afirma ca poterile voru mantiené statulu-quo alu Serbiei din nainte de res-

belu. „Neue Freie Presse" dice, ca comitele Andrássy nu combate pretensiunea Turciei relativa la o despagubire de resbelu. — Secretariulu de statu d. Burke a declaratu in camer'a englesa, ca pentru impedecarea repetirii atrocitatiloru din Bulgari'a, guvernulu a insarcinatu pe generarele Kembell se insociésca pretutindeni armat'a turcésca. — In Bosni'a se face propaganda intre poporatiunea catholica pentru anessarea Bosniei la Austri'a. Vice-consulele austriacu dela Serajevo a plecatu la Vien'a dupa ce a visitatu tóte monastirile din Bosni'a. Archimandritulu Ducici a fostu ranitu in lupt'a dela Nova-Varosu. Consulii poteriloru, afara de alu Angliei, s'au pronunciatu in contra interventirii.

Diariului anglesu „Hour" i se telegraféza dela Vien'a urmatóriele:

Catu de curendu se va convocá unu congressu europénu. Serbi'a va remané in statusquo ante bellum. Muntenegrulu va capetá unu portu la Marea-Adriatica. Bosni'a si Hértiegovin'a voru fi constituite intr'o provincia provediuta c'o legislatiune locale. In Bulgari'a si Candi'a se voru introduce reforme.

Vien'a 16 Augustu. Se sustiene cá positivu, ca Gorciacoff ar' fi rogatu pe ministrulu de esterne alu Franciei, cá se cercetedie pe sub mana, cam care ar' fi dispositiunea actuala in cabinetulu Portii. Asemenea s'asigura, ca principele Milanu ar' fi rogatu pe consulii Austriei si Angliei, se midiulocésca interventiunea guverneloru loru. In fia-care di sosescu aici numerosi serbi bogati, cu familiile loru. S'au luatu dispositiuni pentru refugiarea familiei principare la Semlinu in casu de pericolu.

Pest'a 16 Augustu. Functionariulu Bekics din Panciov'a si redactorulu „Granicerului" au fostu arestati, din ordinulu guvernului maghiaru, gasindu-se la ei charthii compromitietóre.

Belgradu 15 Augustu. Din conflictulu escatu intre principe si Rist'ci, care 'si-a datu demissiunea din causa, ca principele voiesce se convóce Scupcin'a, resulta, ca Ristici acusa pe princes'a Natali'a pentru desastrele resboiului, deórace, dice elu, numai pe bas'a inspiratiuniloru venite princesei din Russi'a s'a decisu resboiulu, inca in Septembre anulu trecutu, si, prin urmare, densulu (Ristici) n'a facutu decatu se esecute acésta decisiune, declarandu resboiulu. Principele a refusatu a primi demissiunea mai nainte de a se convocá comissiunea de 17 a Scupcinei. Poporulu vre se insarcineze pe Ghermani, unchiulu principelui, cu misiune de pacificare la Constantinopole. Ghermani tiene conferintie necontenite cu consululu rusescu.

„Timp."

Vien'a 17 Augustu. — „W. Ztg." publica numirea dlui baronu Hoffmann cá ministru de financie comunu imperialu (Gemeinsamer Finanzminister).

Parisu 17 Augustu. — Diariulu officialu va publicá mane numirea generalului Bertauth cá ministru de resbelu in loculu generalului Cissey, care a demissionatu.

Londra, 16 Augustu. — Parlamentulu s'a inchisu. Mesagiulu reginei accentuéza relatiunile amicale cu puterile straine, esprime crediuti'a in mantinerea buneloru relatiuni esistinti cu puterile, adauge ca silintiele comune ale puteriloru d'a inlatura conflictulu din Oriinte pan'acum au remasu fara succesu; ca guvernulu, indata ce se va presintá ocasiunea, nu va intardiá d'a oferi, in intielegere cu puterile amice, servitiele si midiulocirea s'a intre beligeranti, observandu totu-deodata indatoririle sale catra tratate, catra omenire si politic'a s'a.

Romanii in luptele Serbiloru. Sub acestu titlu publica diuariulu „Osten" din Vien'a unu articolu prin care se desmintu in modu eclatantu scornituriele malitióse ale diuarieloru maghiare in privinti'a soldatiloru romani din armat'a serba. „E unu obiceiu vechiu si o vechia apucatura a unguriloru — scrie numit'a fóie, de a contestá bravur'a militara a romaniloru. Chiaru scirea despre mobilisarea fortieloru armate in Romani'a a fostu luata in risu de catra press'a maghiara, si 'si permisera organele aceste ale tristiloru eroi dela Világos observatiunea necualificabila, ca vr'o cateva bataliuni turcesci ar' fi in stare a dá peptu cu intreag'a armata romana. Se scie inse din istoria, ca romanii totudeaun'a au datu dovedi de bravur'a cea mai mare si ca in o multime de batalii sangerόse au fostu triumfatori contra tatariloru, turciloru, poloniloru si unguriloru. Si in anulu 1848, au doveditu legiunile neorganisate ale tieraniloru din Tansilvani'a in de ajunsu, ca inca si acuma mai curge in vinele loru sangele eroicu alu parintiloru loru. La 1866 regimentele romane au fostu acele, cari au luatu Custozz'a cu asaltu, atragandu asuprale admiratiunea archiducelui Albrecht, si totu romanii au fostu acei'a cari in lupt'a dela Königgrätz au seceratu laudele cele mai mari pentru eroismulu loru.

„Aceste antecedentie ar' fi singure de ajunsu pentru a face pe ori-care se cunósca ca espunerile pressei ungaresci relativu la atitudinea romaniloru in armat'a serba, dupa cari acesti'a ar' fi lasi si ar' refusá d'a se bate s. a. suntu numai nesce mintiuni nerusinate. Aflamu inse apriatu, ca soldatii romani din armat'a serba suntu totu asia de bravi, eroici si insufletiti in resbelu, cá ori-care dintre fratii loru de arme serbi. Ni se comunica, ca in urm'a calumnialoru diuarialoru din strainatate, principele Milanu ar' fi cerutu deslusire dela comandantii Cernajeffu si Lesjaninu, sub a carora comanda se afla regimentele romane, despre atitudinea soldatiloru romani, si i s'a respunsu de catra amendoi, ca soldatii romani suntu intre cei mai bravi din corpurile loru si ca brigad'a dela Negotin, care se compune numai din romani, póte concurá in tóte virtutile militari cu renumit'a brigada dela Siumadi'a. Da, se asicura ca Lesjaninu ar' fi scrisu in reportulu seu ad literam, ca fia-care soldatu romanu din trupele sale s'a portatu pana acuma cá unu adeveratu erou".

Numit'a fóie dice apoi ca lupt'a de emancipare a serbiloru se bucura de cea mai mare simpathia a romaniloru. Legaturile dintre Romani'a si Serbi'a suntu de asia, incatu Romani'a nu póte stá indiferenta, candu Serbi'a 'si vérsa sangele seu celu mai nobilu in lupta contra semilunei. Constata apoi ca Romani'a face tóte incordarile, spre a veni in ajutoriulu principatului Serbiei in totu modulu possibilu, fara de a 'si compromitá positiunea propria. In fine enumera casurile de ajutorirea serbiloru din partea Romaniei, formarea de ambulantie pentru ranitii serbi, trecerea multoru voluntari romani in armat'a serba s. a. s. a.

Cuventarea

P. Ass. cons. ZACHARI'A BOIU.

(Capetu.)

Er' carea a fostu dela inceputu si este si are se fia pentru totu-deaun'a problem'a Associatiunei transilvane, spune insusi titlulu ei celu amplu si statutele ei, la cari in rendu cu alti barbati distinsi si devotati binelui poporului nostru éra aflamu lucrandu si pe Metropolitulu Andreiu, precum preste totu elu erá omulu fapteloru, nu numai alu cuventului. Problem'a si tient'a ei este inaintarea literaturei, si preste totu a culturei poporului romanu, va se dica inaintarea, innobilarea si perfectiunarea vietiei lui materiali, intielesuali si morali, — o tienta acést'a si o problema atatu de frumósa, atatu de inalta, atatu de salutifera, incatu cu dreptu cuventu inaugurarea Associatiunei a fostu pentru romani o di de bucuria generala si de serbatóre nationala, si cu dreptu cuventu adunarile ei anuali suntu dile de acelea, — dorere usioru de numeratu in trecutulu poporului nostru! — cari dupa cuventulu Profetului le-a facutu Domnulu, cá se ne bucuramu si se ne veselimu intr'ensele. Ca-ci ce potea fi mai de doritu pentru poporulu nostru celu setosu de cultura, decatu crearea unei corporatiuni, carea concentrandu pre catu se póte poterile respandite si isolate, se lucre pentru stemperarea setei acelei-a, se deplinésca lacun'a multoru seculi plini de amaratiune, si se ajute a trece poporulu romanu din sclavia la libertate si din nóptea la lumina! Ca-ci vai! care sclavia este atatu de amara cá ignoranti'a, si care nópte atatu de grea, cá intunereculu spiritului! Dá in adeveru la intrunire si cultura! Pentru-ca déca intrunirea e poterea, apoi cultur'a si libertatea spiritului e lumin'a omenimei, si fericirea unui poporu e conditiunata de ambe acestea! Er' catu de aduncu a fostu petrunsu Metropolitulu Andreiu de tient'a acést'a, dovedésca faptele lui! Dovedésca concursulu lui celu considerabile materiale, la infiintarea Associatiunei, la carea elu impreuna cu veneratulu — Archiereu, fericitulu Metropolitu Alexandru Sterc'a Siulutiu se inscrisera cá primii membri fundatori, carei-a consacrá o parte atatu de insemnata a osteneleloru sale, si carei-a, cá unui pruncu nou nascutu cá se nu stea pe strade, cu ospilitatea adeverata romanésca i deschide chiaru portile seminariului eparchiale. Dovedésca interessulu lui celu viu pentru realisarea Associatiunei, despre care interessu mi vine a dice cu Psalmistulu, ca n'a datu somnu ochiloru sei, nici geneloru sale dormitare, pana candu in restempu de 18 luni — Maiu 1860 pana la Octobre 1861, — delaturandu tóte pedecile, n'a aflatu locasiu, n'a ridicatu unu sionu santu pentru cultur'a poporului seu. Dovedésca zelulu si devotamentulu, cu care a condusu affacerile ei in restempu de 6 ani, spre visibilea ei crescere si inflorire! Dovedésca conlucrarea lui la unificarea ortografiei, la reintroducerea litereloru strabune, la sprijinirea tinerimei studióse, la incuragiarea agriculturei, a meserieloru, a industriei, a sciintieloru si a artiloru. Dovedésca preste totu nesuinti'a lui intru desvoltarea tuturoru poteriloru de viétia, ce a aflatu in poporulu nostru. „Vremu, — dicea elu*) vremu a desceptá prin midiulóce nationali facultatile, va se dica cugetarile cele serine si seriόse in poporulu nostru, cá se cunósca fiinti'a si destinatiunea s'a si se o scia intrebuintia spre totu binele!" Ca-ci „poterea mintiei si a geniului, sciintiele si artele suntu, cari in dilele nóstre dau poporeloru taria si le asigura venitoriulu!" **)

In fine se aréta inaltimea spiritului Metropolitului Andreiu prin directiunea, ce s'a silitu a dá Associatiunei dela inceputu. Purcediendu dela ideea cea senatósa, recunoscuta astadi de toti barbatii literati, ca tóta cultur'a nóstra moderna trebuie se baseze pe cultur'a, cea vechia classica, nobilata prin spiritulu crestinismului, — ca calea culturei fia-carui poporu trece prin Ellad'a si Itali'a, prin Aten'a si Rom'a, — Metropolitulu Andreiu recomanda indata la inceputulu Associatiunei studiulu clasicitatiei antice cá punctu de manecare la cultur'a nóstra. In legatura cu acést'a recomanda apoi studiulu literatiloru nostri nationali, cu deosebire alu istoriciloru, si tinerea in onóre a memoriei loru, fiindu petrunsu de acelu adeveru constatatu prin mii de esemple, si chiaru prin esemplulu poporului nostru, ca precum unu individu singuraticu, asiá si o natiune intréga perdiendu cunoscinti'a trecutului seu, a perdutu totdeodata si directiv'a presintelui, si aspiratiunile venitoriului seu. Si in fine in connexiune cu acestu studiu alu trecutului pune la inim'a poporului nostru imbratisiarea tuturoru sciintieloru, tuturoru desteritatiloru, tutoru artiloru si lucrariloru oneste, ce au aflatu apretiuire si cultivare la popórele cele mai inaintate. Si precum tóte actele acestui barbatu estraordinariu se distindu prin o vointia energica si prin o directiune chiara, concreta, resoluta, contraria teorieloru seci si nefruptifere, asiá si la infiintarea Associatiunei densulu tinde totu la resultate positive, practice, possibili, necesarie, folositóre: la assecurarea ei prin legile patriei si recunóscerea ei din partea poterei statului, la crescerea catu mai curendu a fortiloru ei prin parsimonia intielépta, la iubirea de lucru si de ostenéla a membriloru ei, la conlucrarea ei in concertu cu nesuintiele omogene ale altoru popóre, la desvoltarea vietiei nóstre nationali romanesci, la indreptatirea egala a limbei romane cu celelalte limbi din patria, si prin acést'a la indreptatirea egala a poporului nostru cu popórele surori compatriote, pentru care idee tocmai pe la anii 1860 se deschisese o era nóua, — tieate, la cari tindu luptele si suferintiele seculari ale celoru mai luminati si mai buni fii ai poporului nostru, si prin cari Metropolitulu Andreiu devine demnu continuatoriu alu aceloru lupte si nesuintie. Si in tóte acestea cunoscendu elu marimea problemei, greutatea tempuriloru si angustimea puteriloru nóstre, ne recomanda prin fapta si cuventu perseverantia de feru si sacrificiu din inima. Dér' mai presusu de tóte urmandu apostolului gintiloru, marelui Pavelu, ne aréta dreptu cale cea mai inalta, dreptu conditiunea conditiuniloru pentru prosperarea Associatiunei, dreptu compasulu celu nemincinosu, carui'a totu-déun'a se-i urmamu: iubirea, caritatea intre membrii ei. Dá, nu mai vorbesce aici presidintele Associatiunei, ci vorbesce Archiereulu, ce radica manile spre a binecuventá pre poporulu seu, vorbesce apostolulu Evangeliei lui Christosu, candu elu la incheiarea constituantei dice: „Ne amu adunatu in caritate, ne despartimu in caritate; dee Domnedieu, cá pana la capetulu vécului se fia totu asiá!" Dá — repetiau atunci inimile tuturoru celoru presinti, — dá, repetiau cu echo immitiu ini-

*) Cuventarea Metrop. Andreiu in conferinti'a preconsultativa din 9/21 Martiu 1861.

**) Cuventulu Metrop. Andreiu la incheiarea adunarei de inaugurare si constituire, 26 Octobre (7 Novembre) 1861.

mele tuturoru romaniloru, pana la capetulu vécului se fia totu asiá!

Acést'a este in putiene si debili liniamente o parte a vietiei marelui barbatu, a carui memoria onoramu prin acésta solenitate de doliu, — viétia plina de cugetari inalte si salutari, plina de fapte neperitóre, plina de lupte onorifice si de triumfuri perpetue. Vai, caci a trebuitu se se stinga atatu de curendu acésta viétia scumpa! Caci a trebuitu se cadia atatu de in graba acésta cununa de onóre de pe capulu nostru! Ca-ci a trebuitu se dispara atatu de rapede de pe cerulu natiunei nóstre o stea de atare marime, unu meteoru atatu de raru si plinu de lumina! Dér' nu! Se nu ne perdemu prin tanguiri si plangeri, cari nu potu schimbá intru nimicu cursulu ursitei! „Pamentu esti, si in pamentu te vei intórce! este cuventulu preaintieleptului creatoriu dela inceputulu creatiunei pana la finitulu ei, — cuventu santu fara macula, cuventu eternu fara schimbare! Dá, partea mortala a muritoriului odichnesce in sinulu mormentului; dér faptele lui mergu impreuna cu densulu, spiritulu lui viuéza si planéza asupr'a tuturoru creatiuniloru sele de pre pamentu, planéza si asupr'a acestei Associatiuni. Intemeiata pe base tari si sanatóse, pusa in cale sigura si drépta, incredintiata iubirei si ingrijirei poporului nostru, ea va lucrá necontenitu la resolvirea nobilei sele probleme; bá desi — cá la tóte lucrurile pamentului atarna si de aripile ei pondulu scaderiloru si neajunseloru omenesci, totusi se vedu dejá in cei 15 ani ai esistintiei ei frumóse si nobili frupte; si fruptele acestea, voru deveni din ce in ce mai copióse, cu catu ne vomu petrunde mai multu de intentiunea, ce a condusu pre intemeiatorii ei, de problem'a, ce i-au pusu, de directiunea, ce i-au datu. Dá, spiritulu lui Siagun'a ne sioptesce din mormentu barbatia si statornicia neclintita in lupt'a cea santa pentru cultur'a poporului; ne sioptesce devotamentu si abnegatiune personala facia de problemele cele inalte generali ale Associatiunei; ne sioptesce pestrarea legaturei iubirei intre noi, carea cresce si sporesce poterile si garantéza successele. „Aveti“ — ne dice spiritulu lui — „aveti perseverantia de feru, aduceti sacrificie din inima, si pestrati intre voi caritatea fratiésca! — intru aceste trei semne veti invinge!“ Si asiá, spiritu fericitu, carele Ti-ai pregatitu nemorirea aici si acolo, corpulu Teu, vasulu celu fragile, tierina din tierina, partea inferióra a fiintiei Tale, odichnésca in pace in sinulu pamentului, in umbr'a scumpei tale biserici, in braciele multu iubitului tei poporu! Eara tu, eliberatu de catusiele mortalitatiei, urca-te din tréptá 'n trépta in imperiulu perfectiunei! Priimesce votulu de pietate si recunoscintia eterna, ce Ti datoresce acésta Associatiune, si care lu depune astadi aici cá pre mormentulu oseminteloru tale! Priimesce votulu nostru de incredintiare ca vomu pastrá in onóre numele teu si alu tuturoru nobililoru tei conlucratori si conluptatori! Priimesce votulu nostru de appromissiune, ca vomu urmá urmeloru vóstre celoru luminóse, convinsi fiindu, ca acésta onorare va fi cea mai démna de voi! Binecuventa, precum in viéti'a pamentésca, asiá si din lumea spiriteloru pre poporulu teu, si róga pre parintele indurariloru, se reverse darulu seu asupr'a acestei nobili plantatiuni a luminei, cá se viueze, se infloréscа si se fruptifice spre prosperarea si fericirea multu cercatului poporu romanu din generatiune in generatiune. Aminu!

Dupa „Tel. Rom.“

Hall 9 Augustu 1876.

(Estrasu dintr'o corespundintia privata).

. . . . Dela Vien'a spre St. Valentin si Steyer duce calea ferata printr'o vale pitoréscа. Asupra mea cá si asupra ori-carui omu din tierile nóstre n'a facutu atat'a impressiune romanticitatea regiuniloru moderatu muntóse, ca atari avemu si la noi intre muntii romanesci d. e. intre cei ai Bihorului, ci mai vertosu acea impregiurare, ca locurile suntu bine cultivate, preserate cu pomi nobili, incatu 'ti pare ca tóta Austri'a dela Vien'a incóce nu e decatu o gradina bine grigita.

Pre mine m'a frapatu, ca pre aici nu se afla sate de estensiune mare cá pre la noi, ci ici se vedu cate-va case netede in giurulu unei baserici, cu una scóla si casa parochiale, colo érasi alta grupa de case si edificii economice, mai departe éra altele, care tóte la olalta forméza una comuna politica. Tieranii mai cu stare si-au de comunu casele loru in midiloculu mosiei. Pamenturile suntu incungiurate cu pomi frumosi si betrani, de unde se vede, ca cultivarea loru 'si are radecin'a departe inderetu. Cu privire la giurulu dela Hall, la 'naltime de 1064 urme parisiane preste nivelulu marei, observéza si scrietori austriaci, ca asupra modului de cultivare a pamentului a avutu mare influintia economi'a esemplaria a monasteriului din Kremsmunster si apoi si aceea, ca referintiele intre tierani si domni s'au regulatu mai de multu si inca in modu mai favoritoriu poporului decatu in tierile nóstre batjocorite cu numele de constitutionale.

. . Am facutu si unele escursiuni in giuru cá se vediu satele si am aflatu, ca noi in tierile nóstre suntemu departe, departe inderetu de acesti tierani, despre cari nu se póte dice, ca ar' fi dotati cu mai bune facultati spirituale, de catu ai nostri. Am observatu, ca poporulu acesta nemtiescu are una religiositate seriósa, asia am vediutu ca ei postescu vinerea in casele loru, inse precum scii ajunurile loru nu suntu omoritórie cá ale nóstre, nici nu suntu asia multe. 'Mi aducu aminte de mai multe descrieri ungueresci in cari respectivii se mira de multimea cruciloru si a icóneloru dintre romani mai vertosu din comitatulu Zarandului si apoi conchidu la bigotismu si inferioritate in cultura. —

Pre atari unguri desfrenati ar' trebuí se-i tramita omulu pre aici, se traga totu aceleasi consecintie din acelea'si aparitiuni, déca au curagiu. Pre aici pre langa drumuri bá si pre case in sate suntu totu atatea cruci si icóne cá si printre romani si nimene nu dice, ca acestu poporu ar' fi prostu, inapoiatu in cultura. Aci intr'o vale vedi o cruce cu crucifissulu, din diosu e apoi depinsu unu omu mortu in néua si inscriptiunea, ca aci a inghiatiatu cutare economu, pentru repausulu sufletului caruia socia i-a asiediatu crucea cu rogatiunea: „Vor des Teufels Trug und List, vor bösem schnellen Tod, behüt' uns lieber Herr Gott!“ Colo langa o grópa adunca érasi cruce, la icón'a din diosu depinsa o carutia cu caii spariati, si apoi inscriptiunea, prin care se multiumesce lui Ddieu pentru salvarea celoru din carutia s. a. s. a. Adeca totu asia cá la romani, crucile nu suntu puse de parada, ci suntu in legatura cu evenimente familiare.

Asia in Zarandu amu vediutu cruci cu inscriptiuni pentru unii crestini cadiuti victime in anii revolutiunei — si astufelu de lucruri ungurulu cutézа a le luá in batjocura cu privire la romani. Si pre aici tiene poporulu unele d'intre serbatorile sterse, déra nu atatea cá la noi. Candu e pripa de lucru inse calca si serbatorile legale, inse la sierbitori trebuie se se solvésca atunci diu'a de lucru deosebitu. Intre clasele mai serace mai vertosu intre lucratorii din cetati grasséza vinarsulu sub tóte formele, dóra mai reu de catu intre tieranii nostri. Am cautatu se aflu cumu sta lucrulu in acésta privintia la tieranii germani. Ei beu vinu, bere si mustu. Mustulu se face din mere si pere mai ordinarie cá la noi, otietulu din paduretie, nu e beutura rea, s'ar' poté introduce si la noi in locurile muntóse, unde suntu póme mai multe, déra nu se afla vinii. Vinarsulu 'lu cunoscu si nemtii de aici, déra -lu au curatu, nu-lu beu in birturi, ci numai acasa mai multu cá delicatessa si spre intarire la lucru; la ei inca n'a devenitu ciuma cá la noi.

Tocmai pre tempulu acest'a se facu aici alegerile comissiuniloru comunali, cari au se aléga pe primari. Si nemtii se aduna inainte de alegere, se svatuescu de multe ori si cu larma, déra cumperari si vendiari de suflete cá la noi n'am observatu. Dupa cumu s'au intielesu déra in privinti'a persóneloru pre facia, asia au votatu in cealalta di. Intr'un'a din dile pre la inceputulu curei ne-amu dusu mai multi romani la Kremsmünster, unde am vediutu claustrulu cu gimnasiu si convictu si unu observatoriu astronomicu. N'am potutu indestulu admirá frumósele colectiuni scientifice, ce le au, diligenti'a de furnica, cu carea calugarii benedictini au adunatu atate tesaure de sciintia in monasteriulu loru. Aci suntemu doi romani din Ungari'a, se mai afla vr'o cate-va familii onorabile din Romani'a, cu care formamu o societate cá de vr'o 15 persóne. Suntu si judani din Romani'a, cari intre ei vorbescu multu romanesce, ba le place a se mandrí cu numele de romanu.

In salonulu de cura se afla si diurnalulu „Romanulu“ la care d'abia poti ajunge dinaintea dameloru romane, ele 'lu citescu din firu in peru, apoi citescu foile francese si suntu in curentu nu numai despre cele ce se intempla in tiér'a loru, ci cunoscu causele mai mari europene mai bine decatu multi barbati dela noi, cari ar' voí se se numere intre intielegintia, dér' starea lumei o cunoscu numai din birturi, din audite. — Judancele din Romani'a vorbescu limb'a romana asia de frumosu, catu ar' face de rusine pre multe dame romane din Ungari'a . . . . —

Noutati diverse.

— Se scie, scrie „R.“ ca in armat'a permanenta a Serbiei, afara de militii (Landwehr, honvedi), suntu vreo 17000 tineri romani. Regimentele compuse din acesti romani din Serbi'a se numescu serbo-romane. Dela inceputulu resbelului aceste regimente au fostu angagiate in mai tóte luptele intemplate pan'acum si si-au facutu datori'a dupa insusi marturisirea diuarieloru slave cá buni si bravi soldati. Documentele oficiale provenite dela capii armatei serbesci contienu chiaru cele mai magulitóre espressiuni in privinti'a vitejiei conatiunaliloru nostrii, cari lupta in Serbi'a cu antic'a vigóre a gintei latine pentru aperarea pamentului ce loculescu. Inse fiindu-ca vitej'a nu e ceva estraordinariu la romani incatu se merite a ne laudá pentru cá conatiunalii nostri 'si-au facutu datori'a — adauge numit'a fóie romana — ne multiumimu a reproduce unu articolu publicatu de unu diuariu germanu. Apoi reproduce cele de susu din „Osten“.

(Ambulanti'a romana). Diariului „R.“ i se comunica urmatórea telegrama din Severinu privitóre la ambulanti'a romana pornita in Serbi'a:

„Dupa informatiunile ce amu potutu luá din Cladov'a, Birza Palank'a si Dolni-Milanovatza, ambulanti'a nóstra este impartita prin diferitele tabere la Alexinatz, Deligradu si aprópe de Zaiciaru si la Kniajevatz unde s'au retrasu trupele serbe; despre macelarirea ei nu este nimicu adeveratu; nici n'a urmatu vr'o lupta seriósa dilele acestea; acumu se pregatesce lupt'a decisiva“.

Pretiurile piacei

in 18 Augustu 1876.

Mesura	Speciea fructeloru		Pretiulu fl.	Pretiulu cr.
Hectolitru	Granu	fruntea	7	54
		midiulociu	7	21
		de diosu	6	39
	Mestecatu		5	40
	Secara	fromósa	4	30
		de midiulocu	4	20
	Ordiulu	frumosu	4	8
		de midiulocu	3	97
	Ovesulu	frumosu	3	4
		de midiulocu	2	94
	Porumbulu		4	8
	Meiu		3	53
	Hrisca		—	—
	Mazerea		—	—
	Lintea		6	63
	Faseolea		3	48
	Sementia de inu		16	—
	Cartofi		2	40
1 Chilo	Carne de vita		—	36
	„ de rimatoriu		—	48
	„ de berbece		—	24
100 Chilo	Seu de vita prospetu		30	—
	„ „ „ topitu		—	—

Cursurile

la bursa in 18 Augustu 1876 stá asia:

Galbini imperatesci — —	5 fl.	82	cr. v. a.
Napoleoni — — —	9 „	$70^1/_2$	„ „
Augsburg — — —	104 „	—	„ „
Londonu — — —	122 „	40	„ „
Imprumutulu nationalu —	70 „	20	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5%	66 „	40	„ „
Obligatiunile rurale ungare	73 „	20	„ „
„ „ temesiane	72 „	50	„ „
„ „ transilvane	73 „	50	„ „
„ „ croato-slav.	85 „	—	„ „
Actiunile bancei — —	854 „	—	„ „
„ creditului — —	143 „	30	„ „

Redactoru respundietoriu si Editoru
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tipariulu lui
IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.